

## Strafrecht en recidive: tussen bestraffing van een fout en bescherming van de maatschappij.

1899. Adolphe Prins, inspecteur-generaal van de gevangnissen en een van de vaders van de School van het sociaal verweer (SSV), recidiveert: nadat hij in 1886 *Criminalité et répression. Essai de science pénale* had geschreven, staat hij nu op het punt *Science pénale et droit positif* (30) te publiceren. In beide werken staat hetzelfde thema centraal: de bescherming van de maatschappij. Volgens Prins komt die bescherming vooral in geveraar door 'gewoontemisdadigers'. De hardere strafrechtelijke reactie kan verantwoord worden door de bijzonder gevaarlijke persoonlijkheid van recidivisten. Het grote risico waaraan ze de maatschappij blootstellen vloeit voort uit hun 'criminele aanleg', die een gevolg is van de 'actie van het sociale milieu'. Deze opvatting over recidive staat haaks op die van de Klassieke school (KS), waarin de morele fout centraal staat. Volgens deze school, waarvan Jacques Joseph Haus (1796-1881) een illustere vertegenwoordiger is, heeft de crimineel geen specifieke criminele persoonlijkheid, maar is hij een rationeel wezen dat door berekening de wet meermalen heeft overtreden. Zijn latijnse daden verzwaren zijn fout, zijn schuld en dus ook zijn straf. Beide opvattingen beïnvloeden ook vandaag nog het strafrecht. Het belangrijkste gevolg van recidive voor

Van de 136.530 personen die in 1995 werden veroordeeld, werd 57,6% minstens eenmaal opnieuw veroordeeld voor 2014. Ditsel met geweld en delicten met betrekking tot verdovende middelen en dronkenschap zijn feiten die het vaakst leiden tot recidive. Mannen recidiveren vaker dan vrouwen, jongeren vaker dan ouderen.

© Dr. Kamphuis

de dader is de verzwaring van zijn straf. Het feit dat het strafverboek de verzwaring verantwoordt vanuit de feiten zelf eerder dan vanuit de persoonlijkheid van de delinquent toont aan dat de invloed van Klassieke school meer doorweegt.

Het tweede gevolg van recidive heeft dan weer meer te maken met de SSV. Het betreft de terbeschikkingstelling aan de strafuitvoeringsrechtbank. Deze terbeschikkingstelling is een straf die de rechter de mogelijkheid biedt te beslissen dat de veroordeelde, na het uitzitten van zijn straf voor begane feiten, in de gevangenis (19) moet worden gehouden vanwege zijn problematische persoonlijkheid. Deze bijkomende straf sluit aan bij de intuïtie van de SSV dat criminaliteit van recidivisten van een andere aard is dan die van eerst-veroordeelden.

Voor beide scholen is het prioritaire doelwit van de bestraffing de persoonlijkheid van de delinquent. Deze reactie moet heviger zijn indien de delinquent een recidivist is. Voor de Klassieke school is het begrippe

divist is. Voor de Klassieke school is het begrippe een individu dat in de fout gaat het doelwit wordt bestraffing. Maar zouden recidivisten net niet gestraft moeten worden vroeger delinquenten, aan ze minder controle hebben over hun daden (doelciminele neigingen) en dus minder schuld trefschool van het sociaal verweer vindt de verzwaring de straf van de recidivist gerechtvaardigd door het dat hij inhoudt, maar heeft het moeilijker met dat de persoon van de delinquent wordt gewisemen van oordeel is dat de persoon in kwestie vsternd is door zijn sociale omgeving, moet de maapelijke reactie zich dan niet eerder richten op dieving? Een verzwaring van de strafreactie met bettot recidive wordt nu eens benaderd vanuit het prief van de schuld (de KS), dan weer als een maar een gevaar te bedwingen (SSV), maar valt hoe d minder gemakkelijk te verantwoorden dan lijkt..

